

Ljubljana, 21. 12. 2020

Poslanskim skupinam Državnega zbora RS

- Poslankam in poslancem

Poštovani

V reprezentativnih sindikalnih centralah, članicah Ekonomsko socialnega sveta (ESS) pozivamo poslanke in poslance Državnega zbora RS, da iz predloga Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (PKP7) nemudoma črtajo člena (28. in 29. člen PKP7), ki sistemsko posegata v Zakon o delovnih razmerjih in Zakon o javnih uslužbencih z uvajanjem novega odpovednega razloga, ki omogoča odpuščanje starejših delavcev brez utemeljenega razloga takoj, ko le-ti izpolnijo pogoje za starostno upokožitev, torej praviloma pri starosti 60 let in 40 let delovne dobe. Takšen predlog predstavlja zniževanje pravic delavcev in uvaja diskriminatorno obravnavanje starejših delavcev v delovnem razmerju, zlasti na področju varstva pred odpovedjo.

Omenjeni predlog nikoli ni bil predlog socialnega dialoga na seji Ekonomsko socialnega sveta ali v pogajanjih, ki jih je na podlagi sprejetega Poslovnika o vodenju pogajanj o interventnih zakonih, povezanih s COVID-19 vladna stran vodila s socialnimi partnerji. Zato smo v sindikalnih centralah ogorčeni nad dejstvom, da je Vlada v predlog PKP7 vključila predlog, ki posega v Zakon o delovnih razmerjih, male delavske ustave, katere spremembe so se do nastopa te Vlade vedno sprejemale s soglasjem socialnih partnerjev, in tudi v Zakon o javnih uslužbencih, v sindikatih pa mu ostro nasprotujemo.

Podoben predlog je namreč že bil predmet razprave ob zadnji pokojninski reformi, njegova opustitev pa je bila pogoj za to, da je bilo o pokojninski reformi doseženo soglasje socialnih partnerjev. Posebej sprevrženo je dejstvo, da je bila predmetna pokojninska reforma usklajena pod okriljem Ministrstva, za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZEM), ki ga je tedaj vodila ministrica iz stranke, ki je sodelovala tako v prejšnji kot v zdajšnji koaliciji. Slednja z (ne)podporo omenjenemu predlogu kaže (oziroma lahko pokaže) na svojo načelnost in na svoj odnos do socialnega partnerstva in do spoštovanja rešitev, usklajenih v socialnem partnerstvu. Podobno kot v primeru javno že napovedanih amandmajev, ki naj bi v PKP7 odpravili določbe o financiranju nevladnih organizacij.

Predlog bo v praksi tudi pomenil, da bodo zaposleni, ki bi želeli ali bili primorani nadaljevati z delom po izpolnitvi pogojev za starostno upokožitev (npr. zaradi skrbstvenega bremena za svoje starše in/ali otroke) pod stalnim pritiskom neutemeljene odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Ne gre izključiti možnosti da bodo ti zaposleni v cilju ohranitve zaposlitve pristajali na slabšanje svojega delovnopravnega standarda, kar je povsem nesprejemljivo. Tudi zaradi tega bi s strani MDDSZEM pričakovali nasprotovanje takšnemu enostranskemu posegu v delovno pravno zakonodajo, zmanjševanju pravnega varstva starejših. Zato javno pozivamo ministra za delo, g. Cigler Kralja, da se izjasni, kako se je na seji vlade opredelil do tega predloga.

Gre za vsebinsko povsem nesprejemljiv, pa tudi ustavno sporen predlog, ki bi v primeru sprejema trajno močno obremenil pokojninsko blagajno s potencialno takojšnjo upokožitvijo več tisoč novih

upokojencev, ki bi jim delodajalci lahko odpovedali pogodbo o zaposlitvi brez navajanja kakršnega koli razloga, zgolj zato, ker izpolnjujejo pogoje za upokojitev. Gre za ustvarjanje podlage za povsem arbitrarno odločanje, ki posega v ustavno pravico posameznika do dela, odpoved brez razloga pa ima jasno razviden namen – diskriminacijo na podlagi starosti.

Predlog je tudi popolnoma kontradiktoren siceršnji deklarirani usmeritvi podaljševanja delovne aktivnosti starejših delavcev v Sloveniji, ki je ena najnižjih v EU, na kar je Slovenijo večkrat opozorila tudi Evropska komisija, v Sloveniji pa smo si v zadnjih letih z vrsto ukrepov prizadevali to aktivnost podaljšati. S predlaganim ukrepom Vlada počne prav nasprotno, saj de facto pošilja delavce v upokojitev takoj ob izpolnitvi pogojev za starostno upokojitev in to celo na način, da jim odvzema pravno varstvo pred odpovedjo delovnega razmerja. Pri tem opozarjamo še na dejstvo, da Vlada RS v vseh dokumentih, ki predstavljajo podlago za črpanje Evropskih sredstev, navaja, da bo oblikovala in sprejela ukrepe, ki bodo vzpodbujali daljše ostajanje na delovnem mestu in zaposlovanje starejših.

Nenazadnje v reprezentativnih sindikalnih centralah obžalujemo dejstvo, da Vlada RS sicer ob vrsti pomoči posameznim skupinam ni prisluhnila sindikatom tudi pri nekaterih drugih rešitvah, ki ostajajo problematične, tako za najbolj izpostavljene zaposlene zaradi COVID-19, kot tudi za širšo družbo. Kot takšen posebej izpostavljamo predlog sindikatov, po katerem bi proračun vsem zaposlenim kril bolniško nadomestilo v višini 100% od prvega dneva odsotnosti. Takšen predlog bi zagotovo zmanjšal prisotnost okuženih s COVID-19 v delovnih sredinah in s tem omejil širjenje okužbe. Vladni predlog, po katerem bi bili do 100% nadomestila upravičeni zgolj zaposleni, ki delajo neposredno s COVID pacienti, in še to le pod pogojem, da bi z veliko verjetnostjo dokazali, da so se okužili na delovnem mestu (kar je praktično nemogoče dokazati), pa je do teh zaposlenih naravnost poniževalen, za vse ostale pa ji očitno ni dosti mar. Nasprotujemo tudi ponovitvi neenake obravnave zaposlenih v javnem in zasebnem sektorju pri izplačilu kriznega dodatka v prvem paketu, ko do dotaka niso bili upravičeni zaposleni v javnem sektorju. Sprašujemo poslanke in poslance, ali čistilko, perico, hišnika, pomočnico vzgojitelja, kuharico v javnem sektorju kriza kaj manj boli od delavk in delavcev v zasebnem sektorju?«

Ponovno pozivamo poslanke in poslance Državnega zbora RS, da iz predloga PKP7 črtajo 28. in 29. člen in podprejo tudi ostale predloge amandmajev, ki jih bomo k predlogu PKP7 še pripravili sindikati.

Zveza Svobodnih sindikatov Slovenije
Predsednica Lidija Jerkič, l.r.

Konfederacija sindikatov Slovenije Pergam
Predsednik Jakob Počivavšek, l.r.

Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije
Predsednik Branimir Štrukelj, l.r.

Konfederacija sindikatov 90 Slovenije
Predsednik Peter Majcen, l.r.

KNSS-Neodvisnost
Predsednica Evelin Vesenjajk, l.r.

Slovenska zveza sindikatov Alternativa
Predsednik Zdenko Lorber, l.r.

Zveza delavskih sindikatov Slovenije – Solidarnost
Predsednik Albert Pavlič, l.r.